

Bruxelles, 3 octombrie 2025
(OR. en)

13325/25

LIMITE

ENER 468

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Securitatea și reziliența energetică în Ucraina și Republica Moldova și importanța strategică a integrării acestora pe piața energiei din UE – Schimb de opinii

În vederea Consiliului TTE (Energie) din 20 octombrie 2025, se pune la dispoziția delegațiilor, în anexă, nota de informare a președinției privind securitatea și reziliența energetică în Ucraina și Republica Moldova și importanța strategică a integrării acestora pe piața energiei din UE.

Securitatea și reziliența energetică în Ucraina și Republica Moldova și importanța strategică a integrării acestora pe piața energiei din UE

Perspective privind securitatea energetică în Ucraina și Republica Moldova

Războiul de agresiune în curs purtat de Rusia împotriva Ucrainei continuă să aibă consecințe devastatoare pentru populația, economia și funcțiile societale ale Ucrainei – în special pentru sectorul energetic. Distrugerea pe scară largă a infrastructurii de producție, de generare, de transport și de distribuție, ca urmare a atacurilor repetate și ținute, a creat o provocare urgentă atât pe plan umanitar, cât și pe plan tehnic. Aceasta reprezintă de asemenea un obstacol pe termen lung în calea reconstruirii unui sistem energetic durabil și modern, aliniat la piețele UE și pregătit pentru integrarea pe acestea, în conformitate cu obiectivele Comunității Energiei.

În privința Ucrainei, provocările imediate care îi stau în față înainte de venirea iernii sunt deosebit de îngrijorătoare. Instalațiile de înmagazinare a gazelor sunt expuse unor riscuri legate de noi atacuri, de finanțare, de nivelurile de constituire a stocurilor și de reziliența tehnică, situație care necesită asistență pentru stabilizarea aprovizionării interne, permițând totodată Ucrainei să contribuie la sistemul european mai amplu. În același timp, rețeaua de energie electrică sincronizată a Ucrainei continuă să funcționeze în contextul unor amenințări persistente. Consolidarea producției descentralizate, accelerarea investițiilor în sursele regenerabile de energie, eficiența energetică și stocarea energiei, precum și asigurarea infrastructurii critice sunt indispensabile atât pentru pregătirea imediată pentru iarnă, cât și pentru procesul pe termen mai lung de redresare, reconstrucție și integrare pe piața UE. În plus, produsele petroliere importate din UE și stocurile de petrol joacă un rol esențial pentru operațiunile militare, deoarece singura rafinărie existentă în Ucraina a fost distrusă de Rusia. În cele din urmă, situația în materie de siguranță și securitate nucleară din Ucraina – la centrala nucleară de la Zaporijia și la alte instalații nucleare – rămâne expusă unui risc constant din cauza activităților militare rusești și a ocupării centralei menționate.

Republica Moldova, deși nu se confruntă cu aceeași distrugere directă, a fost de asemenea grav afectată de consecințele mai ample ale războiului de agresiune al Rusiei. Dependenta sa istorică de aprovizionarea cu gaze din Rusia și de importurile de energie electrică din regiunea Transnistria a plasat țara într-o poziție extrem de vulnerabilă atunci când aceste furnizări au fost perturbate, cu consecințe sociale și economice grave. Totuși, în pofida acestor provocări, Republica Moldova a luat măsuri importante în direcția unei mai mari reziliențe energetice și a integrării pe piața energiei din UE. Sincronizarea rețelei sale de energie electrică cu sistemul energetic al Europei continentale, diversificarea aprovizionării cu gaze din afara Rusiei, consolidarea interconexiunilor, avansarea în reformele din cadrul Comunității Energiei, extinderea capacității de energie din surse regenerabile și intensificarea măsurilor de eficiență energetică au adus deja progrese concrete. O asistență neîntreruptă din partea UE va fi esențială pentru menținerea stabilității, continuarea reformelor și asigurarea unei convergențe sporite cu piața energiei din UE. În cele din urmă, având în vedere că toate produsele petroliere sunt importate, stocurile de petrol pot spori reziliența Republicii Moldova.

Importanța strategică a integrării cu UE în domeniul energiei

Aprofundarea integrării Ucrainei și a Republicii Moldova pe piața energiei din UE nu reprezintă doar un element de o importanță vitală pentru calea lor europeană mai amplă, ci și o contribuție strategică la securitatea și reziliența energetică colectivă a Europei. În acest sens, accentul se pune pe eforturile în curs depuse în cadrul Comunității Energiei pentru integrarea deplină a ambelor țări pe piața energiei din UE până în 2027. Deși ambițios, acest obiectiv rămâne realizabil, cu condiția ca Ucraina și Republica Moldova să transpună pe deplin pachetul privind integrarea energiei electrice, iar Comisia și statele membre ale UE să își mențină angajamentul și sprijinul.

Atât pentru Ucraina, cât și pentru Republica Moldova, calea către integrarea în UE este exigentă, însă aceste țări au făcut deja dovada unor realizări remarcabile. În iulie 2025, Comisia Europeană a efectuat examinarea capitolelor privind energia împreună cu ambele guverne, ca un pas esențial în pregătirea negocierilor de aderare. Deși procesul de aderare intră în sfera de competență a Consiliului Afaceri Generale (CAG), eforturile Ucrainei și ale Republicii Moldova de a se alinia la legislația UE în domeniul energiei sunt strâns legate de activitatea lor mai amplă de integrare pe piața energiei din UE. La rândul său, acest lucru contribuie la consolidarea securității și rezilienței energetice – domenii în care Consiliul Energie joacă un rol esențial, alături de eforturile în curs din cadrul Comunității Energiei.

Cu toate acestea, rămân în continuare provocări semnificative. Acesta este motivul pentru care asistența politică, financiară și tehnică susținută va rămâne esențială – nu numai pentru a aborda vulnerabilitățile imediate din perioada de război, ci și pentru a permite reconstrucția și dezvoltarea unor sisteme energetice reziliente, moderne și pregătite pentru UE.

Președinția daneză a Consiliului Uniunii Europene invită Consiliul Energie să se angajeze într-o discuție strategică cu privire la cele mai bune modalități de sprijinire a sectoarelor energetice ale Ucrainei și Republicii Moldova, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung. Acest lucru presupune inclusiv să se acorde Ucrainei și Republicii Moldova posibilitatea de a evidenția provocările specifice cu care se confruntă și de a identifica măsuri concrete prin care UE poate acorda un sprijin eficace. Construirea unor sisteme energetice reziliente și aliniate la UE în Ucraina și Republica Moldova va fi decisivă pentru progresul semnificativ al acestora în direcția integrării. În același timp, aceste eforturi vor consolida stabilitatea și securitatea sistemului energetic european în ansamblu.

Întrebări-cheie pentru dezbateri

1. Ce măsuri suplimentare pot lua Ucraina și Republica Moldova pentru a-și alinia sectoarele energetice la normele, standardele și practicile UE și cum pot statele membre ale UE să sprijine cel mai bine aceste eforturi – în ceea ce privește atât abordarea vulnerabilităților imediate, cât și satisfacerea nevoilor pe termen lung în materie de reziliență și securitate energetică, precum și în ceea ce privește tranziția către o energie curată?
2. În ce mod pot contribui Ucraina și Republica Moldova în mod strategic la dezvoltarea și reziliența uniunii energetice a UE, în special în ceea ce privește securitatea energetică, diversificarea și integrarea energiei curate?